

Oppdrags-, informasjons- og servicevirksomheten ved styringsutvalget for jordforskning

Av Tore Østeraas og Simen Ensby.

Tore Østeraas er daglig leder for Styringsutvalget for jordforskning, NLVF. Han er forstkandidat, NLH 1966 og dr.scient, NLH 1980.

Simen Ensby er daglig leder for serviceavdelingen under Styringsutvalget for jordforskning. Han er landbrukskandidat, NLH 1978.

Under Styringsutvalget for jordforskning er det opprettet en egen oppdrags- og serviceavdeling. Avdelingen skal primært drive service overfor utvalgets forskningsprogrammer innenfor feltene grunnundersøkelse — løsmassevurderinger. Servicen er etter hvert blitt utvidet til å dekke en rekke fellesfunksjoner i forbindelse med gjennomføringen av forskningsprogrammene. Den aktivitet som imidlertid har fått størst omfang er den eksterne oppdragsvirksomheten som gjennomføres i nær tilknytning til forskningsprogrammene. Denne virksomheten hel-finansieres av oppdragsgiver.

Det er fastsatt i avdelingens driftsinstruks at de oppdrag som tas bør ha forskningsmessig tilsnitt og/eller stor samfunnmessig verdi. Oppdrag som gis av departementer, fylker og kommuner skal prioriteres. Avdelingens kobling til forskningsmiljøet og måten oppdragene gjennomføres på, gjør at avdelingen har en nøytral stilling vis à vis tradisjonelle konsulentfirmaer.

Oppdrags- og servicevirksomheten

Avdelingen arbeider innenfor følgende fagområder:

- a) *Løsmasseundersøkelser* med tanke på utnyttelse av løsmassene som ressurs. (Grusinventering, løsmassekartlegging m.v.)
- b) *Grunnvannsundersøkelser* med kartlegging av grunnvannsforekomster og magasinberegninger i forbindelse med utnyttelse av grunnvann i løsmasser og fjell
- c) *Resipientundersøkelser* med felt- og laboratoriemessig vurdering av naturlige løsmassers egnethet som rensemedium og resipient for avløpsvann, slam og avfall. Utarbeidelse av resipientkart.
- d) *Vannressursforvaltning* med kartlegging av tilgjengelige vannforekomster og -kvaliteter til vurdering av landbruks behov i vannbruksplanleggingen.
- e) *Hydrologisk kartlegging* spesielt i forbindelse med klausuleringspørsmål og vassdragsregulering.

Laboratorier tilknyttet serviceavdelingen.

Serviceavdelingen disponerer for tiden to laboratorier som brukes både til den koordinerte forskningsvirksomhet og ved gjennomføringen av eksterne oppdrag.

Forsøksballen er en temperaturregulert hall beregnet for gjennomføring av forsøk i modell- og pilotskala. Hallen er instrumentert for forsøk med forurenset vann i kolonner og monolitter.

Styringsutvalgets serviceavdeling påtok seg i 1980 ansvaret for opprettelse og drift av et *laboratorium for prøving av biologiske nedbrytningssystemer*. Laboratoriet, som faglig er nært knyttet til Mikrobiologisk institutt, NLH, skal først og fremst teste biologiske klosettsystemer i henhold til kvalitetsnormer gitt av Statens forurensningstilsyn. Videre skal laboratoriet drive forsøk med koposterbarhet av forskjellige biologiske avfallsprodukter og drive forskning med relevans til testevirksomheten. Laboratoriets virksomhet skal helfinansieres gjennom oppdrag.

Informasjons- og rettleidningstjenesten ved Styringsutvalget for jordforskning.

Under Styringsutvalgets serviceavdeling er det opprettet egen informasjons- og rettleidningstjeneste. Bakgrunnen for dette er behovet blant brukere utenfor forskningsmiljøet for å vite mer om naturressursene og samspeillet mellom naturressursenes kvalitet og deres utnyttelsesmuligheter. Landbruket er en av de aktiviteter som er nær knyttet til naturressursene. Den enkelte jord- og skogbruker, land-

brukets veilednings- og planleggingstjeneste og andre næringsinstitusjoner finner denne form for informasjon direkte formålstjenlig.

Formålet med informasjonsvirksomheten under styringsutvalget er å bringe praktiske kunnskaper om fjell, vann og jord ut til brukere. Særlig viktig i denne sammenheng er spredning av kunnskaper om grunnvann og grunnvannsutnyttelse.

Kunnskapene om naturressursene kan spres på forskjellig måte avhengig av målgruppe og kunnskapsnivå. Så langt mulig er kunnskapsformidlingen lagt opp som hjelp til selvhjelp eller til grupper med muligheter for formidling av kunnskaper til andre. En overordnet målsetting er at kunnskapene skal bringes ned til «gras-rot» der hvor de kan omsettes i praktisk virke.

Informasjonen skjer via

- Brukerorienterte lærebøker og annet skriftlig læremateriell
- Undervisning ved etablerte læresteder
- Kursvirksomhet og utstillinger.
- Naturstier og feltarrangementer.
- Utredningsarbeider.

Landbruket har for sin næringsaktivitet et godt utbygd informasjonsapparat. NLVF har dessuten en informasjonsleder som skal arbeide med generell informasjon i NLVF-regi. Det er en selvfølge at styringsutvalgets informasjonsaktivitet koordineres med og gjennomføres i full forståelse med det etablerte apparat.